

I DETTA NUMMER

[Årsmötet i Stockholm](#)

[Gästföreläsare på kommande årsmöte](#)

[Barnögonklubben](#)

[Kallelse SPÖF](#)

[Henkes medalj](#)

[Resestipendium](#)

[Information till ST-läkare](#)

[Specialisttentan](#)

[Kongresser](#)

[Förenings Information](#)

LEDARE

Bästa medlemmar,

Jag skriver nu troligen min sista ledare till vår tidning. Vid vårt årsmöte i Stockholm i oktober är det nyval och jag lämnar mitt uppdrag som ordförande. Det har varit mycket lärorika och roliga dryga 7 år med styrelsen som jag i höst lägger bakom mig. Många och mycket intressanta och inspirerande styrelsemedlemmar har kommit och gått, alla brinner vi med engagemang för olika frågor. Det har varit tillfredsställande att kunna påverka i olika frågor som rör vår specialitet och vår arbetssituation.

För någon vecka sedan var det fullmäktigemöte i Svenska Läkaresällskapet. Den hetaste frågan var den om obligatorisk anslutning av alla sektioners medlemmar till läkaresällskapet. Det blev en het och långvarig debatt där hela frågan till sist bordlades med 31 röster mot 30. Det beslutades istället att tillsätta en arbetsgrupp som ska bereda frågan bättre till sista september, då vi ska få mer information om hur en sådan anslutning skulle se ut och vad det skulle innebära både ekonomiskt och praktiskt.

Om bara fyra månader är det dags för vårt nästa årsmöte på Stockholm Waterfront. Föreningens styrelse samt Organisationskommittén på S:t Eriks Ögonsjukhus börjar bli klara med planeringen. Det kommer ovanligt många utländska föreläsare och vi tror att kvaliteten på programmet är mycket bra. Vi hoppas se er alla där. Varmt Välkomna!

Maria Kugelberg

Pga GDPR som trädde i kraft den 25 maj har SÖF varit tvungen att stänga ned medlemsmatrikeln på hemsidan. SÖFs styrelse har ett handlingsprogram för att säkerställa att föreningen följer gällande lagstiftning och en integritetspolicy kommer att upprättas och finnas tillgänglig på hemsidan. Vår förhoppning är att åter kunna öppna matrikeln som en del av föreningens medlemservice utan att riskera den enskildes integritet.

//Eva Olofsson

Stöd oss!

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

www.ogonfonden.se
123 900 7220
SWISH

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

COULD IT BE

LHON?

Leber's hereditary optic neuropathy (LHON)

LHON causes rapid, painless, central vision loss, typically leading to blindness^{1,2}

1ST AND ONLY LICENSED TREATMENT FOR LHON³

RAXONE[®] ▼
idebenone 150mg tablets

Raxone treatment can result in a **clinically relevant recovery[†] or stabilisation[†] of vision** in LHON patients treated ≤ 5 years after symptom onset³⁻⁷

To find out more about LHON visit www.LHONaware.com

[†] Clinically relevant recovery (CRR): a visual acuity (VA) improvement from off-chart to at least 5 letters on-chart, or an on-chart improvement of at least 10 letters (using the Early Treatment Diabetic Retinopathy Study (ETDRS) chart)

[†] Clinically relevant stabilisation (CRS): maintenance of VA < 1.0 logMAR in those with VA < 1.0 logMAR at baseline (using the ETDRS chart)

References: 1. Yu-Wai-Man P, et al. Prog Retin Eye Res. 2011; 30:81-114. 2. Mascialino B, et al. Eur J Ophthalmol. 2012; 22:461-465. 3. Raxone SPC, March 2018. 4. Hasham S, et al. Poster presentation ARVO. 2016 (Poster 5085). 5. Raxone EPAR, September 2015. 6. Lyseng-Williams KA, Drugs. 2016; 76:805-813. 7. Uloria X et al, Poster presentation EVER. 2017 (Poster T041).

Raxone[®] is a registered trademark

PM-SWE-LHON-RAX-0003. Date of preparation: May 2018

Raxone[®] ▼ (idebenone)
Abbreviated Prescribing Information - Sweden

Raxone (idebenone). Filmtablett 150 mg. Övriga läkemedel med verkan på nervsystemet, N06BX13, Rx, (F) subventioneras endast för behandling av nedsatt syn hos ungdomar och vuxna med Lebers hereditära optikusneuropati (LHON). Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning. Indikation: För behandling av nedsatt syn hos ungdomar och vuxna med Lebers hereditära optikusneuropati (LHON). Varning & försiktighet: Vid nedsatt lever- eller njurfunktion. Kan orsaka kromaturi. Innehåller laktos och patienter med galaktosintolerans, total laktasbrist eller glukosgalaktosmalabsorption bör ej ta Raxone. Innehåller para-orange som kan ge allergiska reaktioner. Ska enbart ges till fertila/gravida/ammande kvinnor om nyttan överväger potentiell risk. MAH: Santhera Pharmaceuticals (Deutschland) GmbH, Marie-Curie-Strasse 8, 795 39 Lörrach, Tyskland, office@santhera.com. Förkortad produktresumé baserad på SPC från 2015-09-08. Se www.fass.se för mer information.

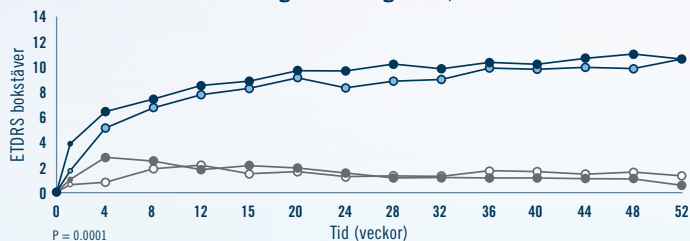
santhera
THEIR FUTURE - OUR FOCUS

Santhera (UK) Limited, 26-28 Hammersmith Grove, London W6 7HA, United Kingdom Tel: +44 (0)20 3434 5740

EYLEA[®]
(aflibercept injektionsvätska, lösning)

EYLEA[®] vid behandling av DME¹

Genomsnittlig förändring BCVA, till vecka 52²

+10.7
EYLEA

+10.7
EYLEA

+1.2
Laser (VIVID)

+0.2
Laser (VISTA)

—●— VISTA; EYLEA 2 mg varannan månad* n=151
—○— VIVID; EYLEA 2 mg varannan månad* n=135
—○— Laserbehandling vid behov, behandlingsintervallet fick ej understiga var 12 vecka; VIVID n=132, VISTA n=154

* Efter 5 inledande månatliga injektioner

Figur modifierad av Bayer

- Blockerar VEGF-A, VEGF-B och PIGF³ med högre affinitet än de naturliga receptorererna¹
- Motsvarande 1 rad förbättrad synskärpa efter första injektionen¹⁻²
- Upp till 1/3 av patienterna uppnådde förbättrad synskärpa motsvarande 3 rader, efter 52 veckor¹⁻²
- ≥ 2 -stegs förbättring i Diabetic Retinopathy Severity Scale (DRSS) för nästan 30% av patienterna¹

Referenser: 1. SPC. 2. Korobelnik JF, et al. Ophthalmology 2014;121:2247-2254. 3. Stewart MY. Expert Rev. Clin. Pharmacol. 2013; 6(2), 103-113.

Eylea (aflibercept), 40 mg/ml i injektionsvätska, i lösning, är ett oftalmologiskt-/antivaskulariseringspreparat. Rx, EF, S01LA05. **Indikationer:** neovaskulär (våt) åldersrelaterad makuladegeneration (AMD), nedsatt syn till följd av makuladödem sekundärt till retinal venoclosure (RVO) (grenvenoclosure eller centralvenoclosure), nedsatt syn till följd av diabetiska makuladödem (DME) och nedsatt syn till följd av myopisk koroidal neovaskularisering (myopisk CNV). **Dosering:** Eylea är endast avsett för intravitreal injektion. Eylea får bara administreras av en kvalificerad läkare med erfarenhet av administrering av intravitreal injektioner. Den rekommenderade dosen Eylea är 2 mg aflibercept, motsvarande 50 mikroliter. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen aflibercept eller mot något hjälpämne. Aktiv eller misstänkt okulär eller perikulär infektion. Aktiv allvarlig intraokulär inflammation. **Varningar och försiktighet:** Intravitreal injektioner, inklusive injektioner med Eylea, har förknippats med endoftalmit, intraokulär inflammation, regmatogen näthinneavlossning, näthinneruptur och iatrogen traumatisk katarakt. Korrekta aseptiska injektionstekniker måste alltid användas vid administrering av Eylea. Dessutom ska patienterna övervakas veckan efter injektionen för att möjliggöra tidig behandling om en infektion uppstår. Patienter ska instrueras att omedelbart rapportera alla symtom som tyder på endoftalmit eller någon av ovanstående händelser. Ökat intraokulärt tryck har setts inom 60 minuter efter en intravitreal injektion, t.ex. med Eylea. Särskild försiktighet krävs hos patienter med dåligt kontrollerat glaukom (injicera inte Eylea när det intraokulära trycket är ≥ 30 mmHg). Patienter bör instrueras att rapportera alla tecken eller symtom som tyder på intraokulär inflammation, t.ex. ögonsmärta, fotofobi eller rodnad i ögat som kan vara kliniska tecken på överkänslighet. **Graviditet och amning:** Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling och under minst 3 månader efter den sista intravitreal injektionen av aflibercept. Det finns inga data från användningen av aflibercept hos gravida kvinnor. Eylea rekommenderas inte under amning. **Effekter på förmågan att framföra fordon och använda maskiner:** Patienterna ska inte köra bil eller använda maskiner förrän synen är tillfredsställande återställd, efter injektionen. För fullständig information om varningar och försiktighet var god se www.fass.se. **Förpackningar och förmån:** 100 mikroliter lösning i en injektionsflaska (typ 1 glas). Förpackningsstorlek: 1st. EF. Datum för senaste översyn av produktresumén 08/2016. Före förskrivning vänligen läs produktresumé på fass.se. Bayer AB, Box 606, 169 26 SOLNA, Telefon 08-580 223 00, www.bayer.se ▼ Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning. Hälso- och sjukvårdspersonal uppmanas att rapportera varje misstänkt biverkning till Läkemedelsverket. L.SE.MKT.09.2016.2350

Kallelse till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Stockholm tisdag 9 oktober 2018

Medlemmarna i Sveriges
Ögonläkarförening kallas till ordinarie
årsmöte på:

PLATS:
Stockholm Waterfront Congress Centre,
Nils Ericsons Plan 4, Stockholm
Sal: A1

TID:
Tisdag 9 oktober
Kl. 16.30 – 17.00

FÖRSLAG TILL DAGORDNING FÖR ÅRSMÖTET:

Ärende

- 1 Mötets öppnande
- 2 Val av mötesordförande och sekreterare
- 3 Val av två justeringspersoner
- 4 Fastställande av dagordning
- 5 Frågan om mötets behöriga utlysande
- 6 Meddelande från styrelsen
- 7 Rapport från kassaförvaltningen
- 8 Revisionsberättelsen
- 9 Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen
- 10 Årsavgift
- 11 Val av vissa styrelsemedlemmar
- 12 Val av fullmäktigemedlemmar
och suppleant vid SLS
- 13 Val av revisorer och klubbmästare
- 14 Val av valberedning
- 15 Övriga ärenden
- 16 Mötets avslutande

Förslag till val av styrelsemedlemmar och funktionärer

Ordförande	Sten Kjellström	nyval 2018-2020
Vice ordförande	Eva Olofsson	nyval 2018-2020
Vetenskaplig sekreterare	Madeleine Zetterberg	nyval 2018-2020
Facklig sekreterare	Stefan Löfgren	omval 2018-2020
Skattmästare	Tomas Bro	nyval 2018-2020
ST-representant	Cu Ansson	omval 2018-2020
Revisor	Anders Kvanta	omval 2018-2019
Revisor	Svante Böös	omval 2018-2019
Revisorssuppleant	Inger Westborg	omval 2018-2019
Klubbmästare	Elin Bohman	omval 2018-2019
Klubbmästare	Maria Wyon	omval 2018-2019

Förslag till val av fullmäktigerepresentanter i SLS

Ordinarie representant	Sten Kjellström	nyval 2018-2019
Suppleant	Eva Olofsson	nyval 2018-2019

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING ÅRSMÖTE STOCKHOLM 2018

Stockholm Waterfront 8-10 oktober
www.ogonarsmote2018.se

**Deadline för registrering med
tidig avgift är den 20 juni!**

Bästa kollegor och övriga intresserade!

S:t Eriks Ögonsjukhus har härmed glädjen att bjuda in till Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte som kommer att hållas på Stockholm Waterfront den 8-10 oktober 2018.

Vi ser fram emot att kunna presentera ett vetenskapligt program som rymmer kurser inom en mängd områden såväl som nationella och internationella välkända gästföreläsare inom oftalmologin.

Naturligtvis kommer det även att finnas en utställning med det senaste inom medicin och teknik.

Det sociala programmet innehåller intressanta aktiviteter som vi hoppas att du också vill ta del av.

Vi ser fram emot att ses i Stockholm 2018!

Varmt välkommen

Lokala organisationskommittén

Anne Odergren

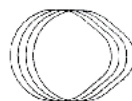
Maria Kugelberg

Kicki Morsing

Eva Dafgård Kopp

Charlotta All-Eriksson

Stefan Löfgren

SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING
Swedish Ophthalmological Society

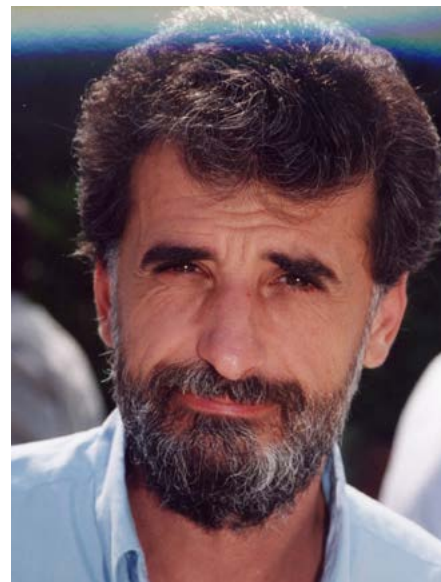
Professor Sue Lightman

Sue är professor of clinical ophthalmology vid University College London (UCL) och verksam vid Moorfields Uveitis Service där hon arbetar med uveiter hos barn och vuxna.

Utöver kliniskt arbete har hon närmare 300 publikationer och hennes forskning har bidragit till aktuell kunskap och behandling vid intraokulär inflammation. Hennes tidiga studier under 80-talet gav ny kunskap om blod-retina barriärens permeabilitet, som t.ex. att diabetes ökar blod-retinabariärens permeabilitet men inte blod-hjärnbarriärens. Hon är dessutom mycket aktiv inom utbildning, både som kursledare och föreläsare om inflammatorisk ögonsjukdom. Sue ger gästföreläsningen "Uveitis, the spondyloarthropathies and biologics – where are we?" vid SÖFs årsmöte i Stockholm den 10 oktober kl. 10.00 – 10.45. Hon föreläser dessutom tillsammans med Beatrice Peebo vid kursen "Uveitis – a clinical approach" måndagen den 8 oktober kl. 15.30 – 17.00. Jag misstänker att många med mig lätt blir förbryllade av ovanliga (och ibland vanliga) uveiter, så ta chansen att lära av Sues stora erfarenhet under SÖFs årsmöte i höst!

Professor Ferenc Kuhn

Ferenc Kuhn är associate professor of clinical ophthalmology vid University of Alabama at Birmingham (UAB), professor of ophthalmology vid University of Pécs i Ungern, gästprofessor vid European university i Belgrad, och även kliniskt verksam som vitreoretinalkirurg i Polen och Tyskland. Dessutom är han en uppskattad föreläsare, och har varit gästföreläsare i mer än 50 länder. Utöver böcker om vitreoretinalkirurgi har han skrivit "Ocular Trauma" och "Ocular Traumatology", som ofta finns på våra ögonkliniker. Det är inom ögontrauma som Ferenc är mest känd. Han har t.ex. skapat ett nytt klassificeringssätt vid ögonskador, Birmingham Eye Trauma Terminology (BETT) och är ordförande i både American Society of Ocular Trauma och i International Society of Ocular Trauma (ISOT). Missa inte möjligheten att få ta del av hans kunskap under kurserna "Rhegmatogenous retinal detachment – pathophysiology and its implications for treatment" måndagen den 8 oktober kl. 10.30 – 12.00 och "Eye trauma: timing of intervention and wound closure basics" som han håller tillsammans med Otto Fricke, den 8 oktober kl. 13.30 - 15.00. Ferenc gästföreläsning "Severe eye injuries: Is there any benefit of delaying the vitrectomy?" tisdagen den 9 oktober kl. 9.15 - 10.00 kommer kanske att ändra vår traditionella syn på när man bör gå vidare med vitrektomi efter svåra penetrerande ögonskador, missa inte det!

TEXT: Eva Olofsson

Professor Richard Collin

Richard Collin är professor vid University College London (UCL) och kliniskt verksam vid Moorfields Eye hospital där han har byggt upp The Eyelid Tumour Oncology and Microphthalmic/anophthalmic Services.

Han har över 200 publikationer och är författare till "A Manual of Systematic Eyelid Surgery" och "Colour Atlas of Ophthalmic Plastic Surgery", två mycket populära praktiska steg-för-steg böcker om kirurgisk teknik. Richard kommer att delta i kursen "Eyes, lids, syndromes and genes. What to do?" måndagen den 8 oktober kl. 15.30 – 17.00 tillsammans med Francesco Quaranta-Leoni, Britt-Marie Anderlid och Kristina Teär Fahnehjelm. Medfödda missbildningar av bulb och ögonlock hos barn, kopplingen till några syndrom samt en uppdatering av orsakande genetiska faktorer kommer att avhandlas under kursen. Richard deltar även vid symposiet "Importance of early surgery - recent advances in treatment of amblyopia" tisdagen den 9 oktober kl. 15.15 – 16.15, då ögonlocksförändringar, katarakt och korneala problem hos barn kommer att diskuteras av en panel bestående av våra främsta experter inom området.

Dr Francesco Quaranta-Leoni

Francesco Quaranta-Leoni, chef för the Adnexal and Orbital Service vid Villa Tiberia Hospital i Rom.

Francescos intresseområden är främst orbitakirurgi, pediatrik okuloplastik och tumörer i ögonlock och orbita. Utöver kliniskt arbete undervisar han vid Università Campus Bio-Medico di Roma och bedriver forskning inom området. I decembernumret av tidskriften Orbit, publicerades hans senaste artikel; "Timing of surgical correction for the treatment of unilateral congenital ptosis: Effects on cosmetic and functional results". Detta kan du höra mer om vid SÖFs årsmöte under symposiet "Importance of early surgery - recent advances in treatment of amblyopia" tisdagen den 9 oktober kl. 15.15 – 16.15, då Francesco deltar tillsammans med en panel bestående av våra främsta experter inom ögonlocksförändringar, katarakt och korneala problem hos barn. Utöver symposiet föreläser Francesco vid kursen "Eyes, lids, syndromes and genes. What to do?" måndagen den 8 oktober kl. 15.30 – 17.00 då medfödda missbildningar av bulb och ögonlock hos barn, kopplingen till några syndrom samt en uppdatering av orsakande genetiska faktorer kommer att avhandlas.

TEXT: Eva Olofsson

PIGGGA ÖGON

En ny generation ögondroppar vid MGD eller lipidbrist

- Stabiliserar tårffilmens lipidlager och förhindrar avdunstning vid MGD och lipidbrist
- Vattenfri droppe som är fettlöslig och inte reagerar kemiskt, fysiologiskt eller metaboliskt
- Helt fri från konserveringsmedel, fosfater eller emulgeringsmedel
- Behaglig och sammetslen i ögat

- Innehåller endast ett ämne – Perfluorohexyloktan (F6H8)
- Dryg - 3 ml ger upp till 280 droppar
- Kliniskt bevisade effekter

*Stabilare tårffilm^{1,2}
 Minskade skador på hornhinnan^{1,2}
 Förbättrade blefaritsymptom²
 Tolereras väl^{1,2}
 Ökad patientnöjdhet (OSD[®])^{1,2}
 Ingen påverkan på syn eller ögontryck^{1,2}*

apoteket

EvoTears hittar du hos Apoteket AB och välsorterade optiker

042-14 12 25 • piggaogon@medilensnordic.com • www.evotears.se

medilens nordic

¹. Steven P et al, J Ocul Pharmacol Ther, 2015. 31(8):498-503 ². Steven P et al, J Ocul Pharmacol Ther 2017. 33(9):678-685

Nordic Congress of Ophthalmology

Oslo 22 - 25 August 2018

Dear colleagues

The online registration for NOK 2018 is now open!

- A comprehensive scientific program with currently 140 confirmed speakers, chairs and organizers from all nordic countries and top international contributions
- Reception in the impressive Oslo City Hall and a congress dinner at The Norwegian Opera House
- Large Exhibition of the latest equipment and treatment possibilities in ophthalmology
- An ambitious Young Ophthalmologist and Allied Health day

We look forward to seeing you in Oslo!

Registration open at www.nok2018.com

Best regards from the local organizing committee

Morten C. Moe
President NOK 2018

Bente Haugom
President Norwegian Ophthalmological Society

Foto: VisitOslo/ Thomas Johannessen

Foto: VisitOslo/ Terje Bakke Pettersen

Varmt välkomna på Barnögonklubbens möte

i samband med Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte 2018

TID **MÅNDAG 8 OKTOBER KL 17.00 – 18.00**

LOKAL **STOCKHOLM WATERFRONT, RUM 27, PLAN 2**

Preliminärt program:

Välkomna samt kort information från SÖFs styrelse
Stefan Löfgren 5 min

KORTA FÖREDRAG:
Uppföljning av barn med thalassemi
Gerd Holmström 10 min

Express-studien
Kerstin Hellgren 10 min

NPO, RPO och NAGs - vad är det?
Marita Grönlund Andersson 10 min

Hyfema hos nyfödda
Agneta Wallin 5 min

Fabrys sjukdom
Kristina Fahnehjelm 5 min

Falldiskussioner
alla 15 min

Därefter mingel kl 18.00-20.00, se
ordinarie program

Varmt välkomna!

Agneta Wallin och Kristina Teär Fahnehjelm
S:t Eriks Ögonsjukhus

Sveriges Privata Ögonläkares Förening, SPÖF

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE:
onsdag 10 oktober, kl 12:30
under lunchen vid SÖF´s årsmöte
i Stockholm

PLATS: Hotell Waterfront,
Stockholm

LOKAL: Rum 23

Välkomna till Stockholm
10 oktober!

SPÖF är en specialistförening inom Sveriges Läkarförbund med nära relation till Sveriges Privatläkarförening. Vi värnar om alla privata ögonkliniker såväl småskaliga grupp-mottagningar som kollegor som är anställda av icke offentlig arbetsgivare. Våra huvudfrågor är bl a ekonomi inom nationella taxan och vårdval, arbetsmiljö, medicinsk kvalitet/revisioner och vår viktiga efterutbildning. SPÖF behövs för din representation i SÖF mm!

Vår förening är ung och vi välkomnar alla entreprenörer, som startat upp i vårdval eller privata ögonmottagningar och även stafettläkare. Tillsammans gör vi skillnad och kan lobba våra frågor!

Kontakta alexander.fridberg@ptj.se för ev medlemskap som är blygsamma 250 kr som insättes på plusgiro 50 49 29-1

Anna Larsson, Ordförande

EFTERUTBILDNINGSKURS I CORNEA

15 - 16 NOVEMBER 2018

S:t Eriks Ögonsjukhus inbjuder i samarbete med Sveriges Ögonläkarförening till efterutbildningskurs i cornea.

KURSENS INNEHÅLL:

Nya undersökningsmetoder. Fuchs dystrofi och katarakt. Keratokonus: cross-linking och synrehabilitering. Hornhinnetransplantationer: indikationer och uppföljning. Herpes och inte herpes. "Nya" infektiösa keratiter. Trauma.

Mer information om kursen finns inom kort på www.swedeye.org/utbildning

Fotograf: Johanna Hanno

PLATS:

St Eriks Ögonsjukhus, aulan
Målgrupp: Specialister, gärna med operationsvana

Inbjudan till studierektorsmöte i samband med SÖFS årsmöte 8-10 oktober!

Plats: Stockholm Waterfront, rum 32

Tid: 10/10 kl.12.15 - 13.00

Lunch serveras.

Anmälan till eva.olofsson@umu.se

Välkomna!

Dosering en gång dagligen
vid sänggående¹

Bryt den
onda cirkeln

Ta en närmare titt på svår keratit vid kroniskt
torra ögon.

**Ikervis bryter den onda cirkeln med inflammation
vid kroniskt torra ögon och ger en signifikant
minskning av skador på hornhinnan.^{2-4*}**

När tårersättningsmedel inte räcker, förskriv **Ikervis** (ciklosporin 1 mg/ml)
Ingår i läkemedelsförmånerna⁵

Referenser:

1. SPC Ikervis.
2. Baudouin C et al. *Br J Ophthalmol* 2014;98:1168-1176.
3. DEWS (International Dry Eye Workshop). *Ocul Surf* 2007;5(2): 65-204.
4. Leonardi A et al. *Eur J Ophthalmol* 2016;26(4):287-296.
5. www.tlv.se (2016-09-13).

* Mätt som Corneal Fluorescein Staining, CFS.

Ikervis ögondroppar, emulsion (ciklosporin 1 mg/ml) S01XA18: Rx, F. Indikation: Behandling av svår keratit hos vuxna patienter med kroniskt torra ögon, som inte har förbättrats trots behandling med tårersättningsmedel. Varningar och försiktighet: Ta ut kontaktlinser före användning. Detta läkemedel kan framkalla tillfällig dimsyn eller andra synstörningar, patienter bör rådas att inte framföra fordon eller använda maskiner förrän synen har klarnat. Graviditet och amning: Ikervis får inte användas av kvinnor i fertil ålder, såvida inte adekvata preventivmetoder används. Förpackningar: Endosbehållare om 30x0,3 ml och 90x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC 2016-07-21.

SantenPharma AB • Solna Torg 3 • 171 45 Solna • Tel. 08-444 75 60 • www.santen.se • info.se@santen.com

Medaljen överlämnas till Bo Philipson av professor Gabriel van Rij, tidigare president i SOE och professor vid Erasmus Universitetet i Rotterdam.

Bo Philipson - mottagare av Henkes Medalj 2017

Henkes medalj utdelas av SOE och tilldelas vart fjärde år en europeisk ögonläkare som på ett mycket förtjänstfullt sätt bidragit till utvecklingen av ledarskap inom oftalmologin.

Bo Philipson är ögonläkare och professor emeritus i oftalmiatrik vid Karolinska Institutet. Han har arbetat som överläkare vid Karolinska universitetssjukhuset och S:t Eriks Ögonsjukhus. Bo Philipson var med och startade Ögonkliniken vid Sophiahemmet, Stockholms Ögonklinik 1991 och där är han fortfarande chef.

Bo Philipson har bland annat varit President i SOE, President i International Implant Club och ordförande i Sveriges Ögonläkarförening.

Vi gratulerar Bo Philipson till den fina utmärkelsen!
/Maria Kugelberg

Hm, låt oss se vad det var du såg - det finns säkert en match i Vision Sx

Vision Sx är ett nytt kliniskt hjälpmedel i form av en iPhone/iPad-applikation. Appen innehåller mer än 40 illustrationer av både statiska och dynamiska synstörningar.

De flesta kan justeras med avseende på t ex skärpa, färg, form, och tempo.

Illustrationerna inkluderar mouches, metamorfopsi, oscillopsi, visual snow, occipital epilepsi, perseveration, migränaura, halo, bländning, flimmer, dimsyn, dyskromatopsi, och mycket annat. En korrekt bild av upplevda symtom underlättar korrekt diagnos.

Upprepad presentation gör det möjligt att följa symtomutvecklingen över tid. Det intuitiva gränssnittet gör att Vision Sx också är mycket användbar i undervisningssammanhang.

Vision Sx är producerad av Visumetrics AB (www.visumetrics.com) och finns på App Store - även för patienter

GRATULATIONER TILL FÖLJANDE SOM ERHÅLLIT SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENINGIS RESESTIPENDIUM 2018

Gustav Stålhammar

Ellen Blomsterberg

Aniela Domanski

Ali Sharif

Karin Allard

Thorsteinn Snaebjörnsson

Andreas Viberg

Utdelning av diplom till stipendiaterna sker vid Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte i Stockholm 9 oktober 2018. / *Eva Olofsson*

BÄSTA/E ST-KOLLEGA!

Till höger finner du ett preliminärt schema för de kurser som är inplanerade för 2019. Kursen i Ögononkologi, rekonstruktiv ögonplastikkirurgi och orbitas sjukdomar kommer att ges två gånger under 2019.

Datum för kursen i neurooftalmologi, är inte fastställd och datum kommer att läggas ut så snart som möjligt på hemsidan, www.swedeye.org.

Nästa årsmöte kommer att äga i rum i Stockholm 8-10 okt 2018 med ST dag måndag 8 okt. Jag vill verkligen uppmana er alla att vara med på denna dag. Ämnen för ST dagen är palliativ medicin och neurooftalmologi.

Jag vill åter påminna om att abstrakts från ditt vetenskapliga arbete och titeln på ditt utvecklingsarbete gärna kan skickas till Catharina Kuylenstierna: catharina.kuylenstierna@sll.se för publicering på SÖFs hemsida.

Bästa hälsningar
Charlotta All-Eriksson
Utbildningsansvarig, SÖF
charlotta.all-eriksson@sll.se

(sista anmälningsdag 181031)

VÅRENS KURSER 2019

Ögononkologi, rekonstruktiv ögonplastik-kirurgi och orbitas sjukdomar, Stockholm	21 - 25 jan
Cornea, Stockholm	4 - 6 feb
Retina, Linköping	4 - 8 mars
Uvea, Lund	18 - 21 mars
Glaukom, Stockholm	9 - 12 april
Praktisk optik, Uppsala	20 - 24 maj

(sista anmälningsdag 190430)

HÖSTENS KURSER 2019

Diabetes och ögonkomplikationer, Örebro	21 - 25 okt
Ögononkologi, rekonstruktiv ögonplastik-kirurgi och orbitas sjukdomar, Stockholm	11 - 15 nov
Lins och refraktiv kirurgi, Stockholm	18 - 21 nov
Barnoftalmologi och skelning	25 - 29 nov

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FÖRSKNING

Bra syn – hela livet

90 KONTO SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Stöd forskningen
www.ogonfonden.se

SWISH 123 900 7220
BG 890 - 7610
PG 90 07 22 - 0

SPECIALISTEXAMINATION 12 - 13 NOVEMBER 2018 I LUND

Frivillig specialistexamen i ämnet ögonsjukdomar hålls måndagen den 12 och tisdagen den 13 november 2018 i Lund.

Första dagen genomförs en skrivning som täcker hela området och vars nivå omfattas av målbeskrivningen. Skrivningen består av ett stort antal kortfrågor och skrivningstiden är 6 timmar med lunchuppehåll. Andra dagen hålls ett muntligt förhör som prövar förmågan att självständigt behandla kliniska problem och situationer inom området. Inga verkliga patienter förekommer. Två censorer tenerar två deltagare samtidigt under ca två timmar.

För godkänd examen fordras att både skriftlig och muntlig tentamen godkänns. För godkänt skriftligt prov krävs minst 2/3 av maximalpoäng. Rättning av skrivningen utförs av examinationskommittén och sker anonymt. Efter muntlig examen avger censorerna ett omdöme: Godkänd, Med tvekan godkänd eller Underkänd. Det sammanlagda omdömet avgör resultatet.

Diplom över avlagd examen kommer att överlämnas i samband med påföljande årsmöte i ögonläkarföreningen.

Deltagare i examinationen bör vara färdig specialist eller vara i slutet av sin specialistutbildning. För den som

ej är färdig specialist skall intyg från chöl/verksamhetschef angående praktisk tjänstgöring sändas in. Vi kommer att skicka ut ett särskilt formulär för detta när vi fått anmälan.

ANMÄLAN

Preliminär anmälan emotses före den **30/6 2018** och **definitiv anmälan** senast den **27/8 2018** till Kristina Tornqvist. Upplysningar om examinationen lämnas av examinationskommittén:

Kristina Tornqvist, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Lund, 221 85 Lund.
kristina.tornqvist@skane.se

Björn Johansson, Ögonkliniken,
Universitetssjukhuset i Linköping,
581 85 Linköping
bjorn.johansson@regionostergotland.se

Anders Bergström, Ögonkliniken,
Skånes Universitetssjukhus Malmö
214 28 Malmö
anders.bergstrom@skane.se

GRATULATIONER TILL AVLAGD EUROPEISK SPECIALISTEXAMEN!

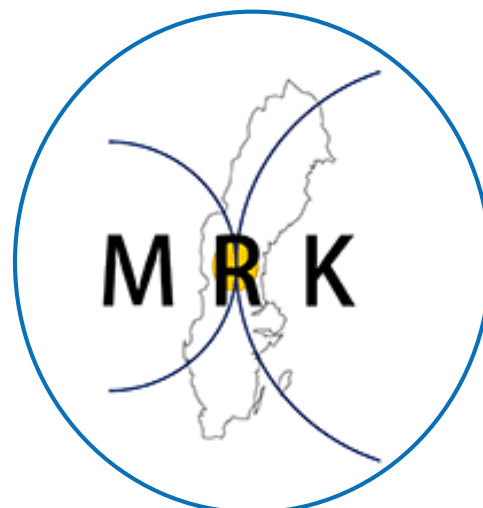
Amardeep Singh
Charikleia Athinadi
Assem Mejaddam
Philip Jute
Gustav Stålhammar
Katarina Karringer

Manuel Casselholm de Salles
Bassel Qaddoura
Cornelia Gregor
Konstantina Charitidi
Maria Fili
Sara Forsell

VÄLKOMNA TILL MEDICINSKA RETINAKLUBBENS HÖSTMÖTE I ALVIK DEN 15 - 16 NOVEMBER 2018

**TEMA:
RETINALA DYSTROFIER**

Information och anmälan, se
www.medret.se

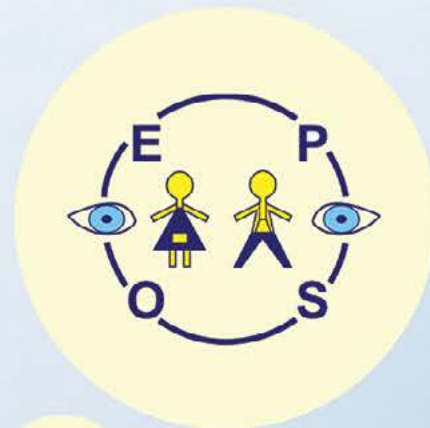

**40TH
MEETING
OF THE EUROPEAN
STRABISMOLOGICAL
ASSOCIATION**

ESA
2019
HELSINKI | FINLAND
2019
5-8 JUNE
www.esa2019.org

44th Annual Meeting

of the
**European Paediatric
Ophthalmological
Society**

Date and Venue: **7-9 September 2018
Budapest, Hungary**

Main topic: **Imaging in paediatric
ophthalmology**

Local hosts: **Erika Maka,
Krisztina Knézy**

<https://www.epos-focus.org/meetings>

Inbjudan

Rosengren

ROSENGREN-klubben inbjuder denna gång till årsmötet i Örebro och vill inbjuda till fria föredrag inom kirurgisk retina med mest fokus på näthinneavlossning.

Gästföreläsning av Professor Peter Szurmann: *Operation av amotio med suprachoroidal gel injektion. Utveckling av syntetisk glaskropp.*

Mötet är som vanligt från lunchtid torsdag till lunchtid fredag samt middag torsdag kväll. Anmälan görs till Barbro Torpfeldt (barbro.torpfeldt@regionorebrolan.se) senast 12 oktober. Meddela om du vill hålla något föredrag och om du önskar specialkost.

Vi har reserverat rum på Clarion Hotel som bokas senast 12 oktober. Ange "Rosengren" vid bokning.

Hjärtligt välkomna!

Achilleas Filios & Ngan Crafoord

Datum: 8 – 9 nov

Tid: 8/11 kl.12:00 – 9/11 cirka kl.13:00

Plats: Clarion Hotel, Örebro

Anmälan senast: 12 oktober

Anmälan till:
barbro.torpfeldt@regionorebrolan.se

Kontaktperson:
Barbro Torpfeldt

SOMMAR & HÖST 2018

WOC 2018

16 - 19 juni 2018
Barcelona, Spanien
www.icoph.org

XXXIst Meeting of the

Club Jules Gonin
11 - 14 juli 2018
Jersey, Storbritannien
www.clubjulesgonin.com

Nordic Congress of Ophthalmology (NOK 2018)

22 - 25 aug 2018
Oslo, Norge
www.nok2018.com

18th EVRS (European Vitreo

Retinal Society) Meeting
30 aug - 02 sept 2018
Prag, Tjeckien
www.evrs.eu/meetings

EPOS 2018

07 - 09 september 2018
Budapest, Ungern
www.epos-focus.org

ISER Biennial Meeting 2018

9 - 13 sept 2018
Belfast, Nordirland
www.iser.org

37th Annual Meeting of the European Society of Ophthalmic Plastic and Reconstructive Surgery (ESOPRS)

13 - 15 sept 2018
Bukarest, Rumänien
www.esoprs.eu

Svenska Glaukomsällskapets årsmöte 2018

13 - 14 sept 2018
Umeå
www.glaukomsallskapet.se

18th EURETINA Congress

20 - 23 sept 2018
Wien, Österrike
www.euretinatoday.org

The 36th Congress of the European Society of Cataract and Refractive Surgeons (ESCRS)

22 - 26 sept 2018
Wien, Österrike
www.es CRS.org/vienna2018

EUPO 2018

3 - 4 okt 2018
Nice, Frankrike
www.eupo.eu

EVER 2018

4 - 6 okt 2018
Nice, Frankrike
www.ever.be

Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte

8 - 10 okt 2018
Stockholm Waterfront, Stockholm
www.ogonarsmote2018.se

18th ESASO Retina Academy 2018

12 - 13 okt 2018
Warszawa, Polen
www.esaso.org

Ophthalmic Imaging: from Theory to Current Practice

12 okt 2018
Paris, Frankrike
www.vuexplorer.com

AAO 2018

27 - 30 okt 2018
Chicago, USA
www.aao.org

Rosengrenklubbens möte

08 - 09 nov 2018
Örebro
www.swedeye.org/klubbar/rosengrenklubben

MRKs höstmöte med tema

"Retinala dystrofier"
15 - 16 nov 2018
Info: Alvik, Stockholm
www.medret.se

VINTER & VÅR 2019

10th International course on opht-

hthalmic and oculoplastic recon-
struction and trauma surgery
09 - 11 jan 2019
Wien, Österrike
[www.ophtalmictrainings.com/
workshops](http://www.ophtalmictrainings.com/workshops)

ETT ÖGONBLICK

Information från Sveriges Ögonläkarförening mailas ut tre gånger årligen till alla medlemmar.

MEDLEMSINFO

Adressförändring för SLF-medlemmar anmäls till:
medlem@slf.se

Adressförändring för icke-SLF-medlemmar anmäls till:
facklig sekreterare Stefan Löfgren,
stefan.lofgren@ki.se

Pensionärer som önskar erhålla föreningens medlemsutskick, meddela aktuell mailadress enligt ovan.

ANNONSERING & PRISER

Annonsering i Ett Ögonblick är välkommet.

För 2018 gäller följande priser:

Helsida	14.000:-
Halvsida	8.000:-
Kvartssida	4.500:-

Kostnad för udda format och radannonser kan diskuteras med skattmästaren. Annonsering för kurser och möten som arrangeras eller förmedlas av medlemmarna debiteras inte. / Madeleine Zetterberg, Skattmästare

DEADLINE MATERIAL TILL NÄSTA NUMMER

Material till nästa nummer av Ett Ögonblick måste vara tidningens redaktör Catharina Kuylenstierna tillhanda senast 19 oktober 2018. Sänd materialet i form av Microsoft Word-fil via e-post till:
catharina.kuylenstierna@sll.se

ANSVARIG UTGIVARE

Maria Kugelberg, ordförande
maria.kugelberg@sll.se

MEDHJÄLPARE

Ett stort tack från redaktionen till Peder Jahnberg för all hjälp med tidningen.

PÅ HEMSIDAN

Läs äldre Ett Ögonblick genom att logga in på medlemsidan <http://swedeye.org/logga-in>.

STYRELSEN 2017-2018

Maria Kugelberg, ordförande
maria.kugelberg@sll.se

Sten Kjellström, vice ordförande
sten.kjellstrom@med.lu.se

Eva Olofsson, vetenskaplig sekreterare
eva.olofsson@umu.se

Stefan Löfgren, facklig sekreterare
stefan.lofgren@ki.se

Madeleine Zetterberg, skattmästare
madeleine.zetterberg@gu.se

Charlotta All-Eriksson, utbildningsfrågor
charlotta.all-eriksson@sll.se

Karl-Johan Hellgren, hemsidesansvarig och ledamot
(icke-universitetsklinisk)
karl-johan.hellgren@med.lu.se

Anna Larsson, ledamot privatläkare
anna@ogonspec.se

Cu Ansson, ST-representant
cu.ansson@skane.se

BLI MEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Ansökan om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening sker online via hemsidan:

www.swedeye.org

Beslut om inval fattas vid styrelsemötena som årligen äger rum i mars/april samt november/december och vid årsmötet. Bekräftelse om medlemskap skickas efter varje styrelsemöte.

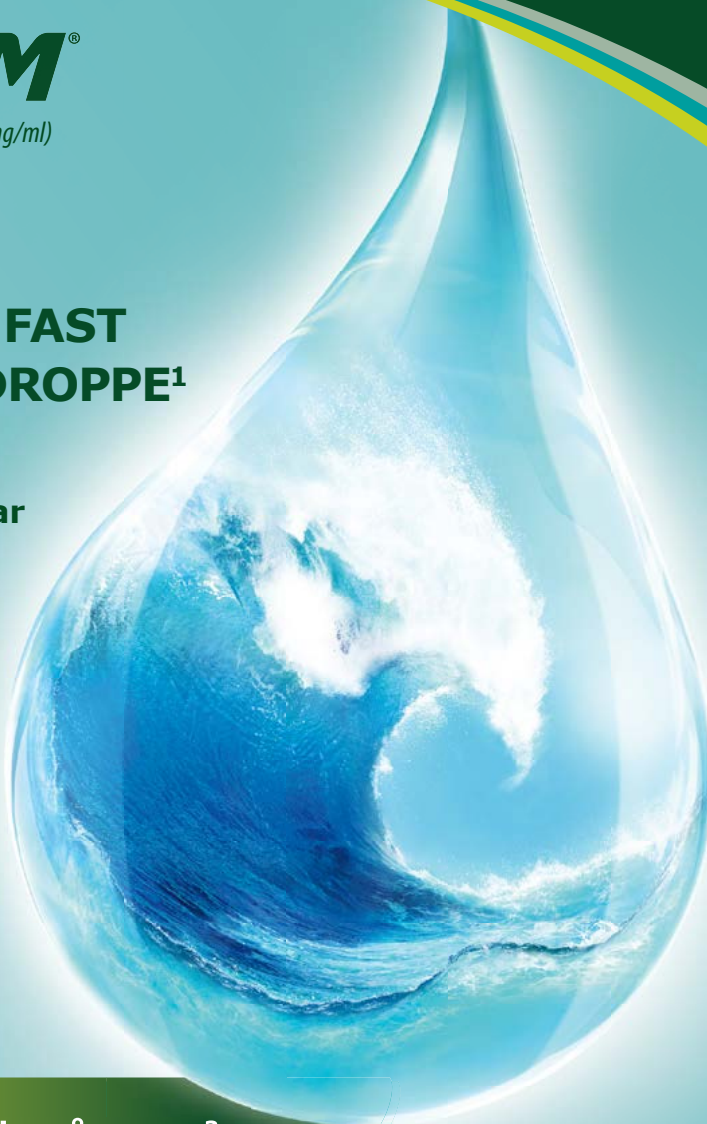
Välkommen med Din ansökan!

Stefan Löfgren
Facklig sekreterare SÖF

KONSERVERINGSFRI FAST KOMBINATION I EN DROPPE¹

- För patienter som inte svarar tillräckligt på monoterapi^{1,2}
- Utan konserveringsmedel¹
- En gång per dag¹

Ingår i läkemedelsförmånerna³

Referenser: 1) SPC Taptiqom 2017-09-26. 2) Holló G et al. Adv Ther 2014;31:932-944. 3) www.tlv.se 2017-11-16.

Taptiqom (tafluprost 15 µg/ml + timolol 5 mg/ml), lösning ögondroppar. ATC-kod: S01ED51 Medel vid glaukom samt miotika, beta-receptorblockerande medel. Rx, F. Indikation: Sänkning av det intraokulära trycket hos vuxna patienter med öppenvinkelglaukom eller okulär hypertension som inte svarar tillräckligt på topikal monoterapi med betablockerare eller prostaglandinanaloger och som kräver en kombinationsbehandling och kan ha nytta av ögondroppar utan konserveringsmedel. Rekommenderad behandling är en droppe i det/de påverkade ögat/ögonen en gång dagligen. Om mer än ett topikalt ögonläkemedel används bör preparaten torka bort lösning som eventuellt hamnat på huden. Kontraindikationer: Överkänslighet mot de aktiva substanserna eller mot något hjälpämne. Reaktiv luftvägssjukdom, inklusive allvarlig bronkialastma (även i anamnesen) och allvarlig kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL). Sinusbradykardi, sjuka sinusknuta-syndromet, inklusive sino-atriellt block, atrioventrikulär block (grad II eller III) som inte kontrolleras med en pacemaker. Symtomgivande hjärtsvikt, kardiogen chock. Varningar och försiktighet: Ögondroppar med timolol (betablockerare) kan ge samma biverkningar som vid systemisk behandling med betablockerare, men incidensen är lägre. Därför bör Taptiqom administreras med försiktighet till vissa patientgrupper såsom patienter med astma, mild eller medelsvår KOL och patienter med hjärt-kärlsjukdomar. Betablockerare kan maskera tecken och symtom på akut hypoglykemi eller hypertyreoidism. Effekten på intraokulära trycket eller de kända effekterna på systemisk betablockad kan förstärkas när timolol ges till patienter som redan står på systemisk betablockerande behandling. Risk för ögonfranstillväxt, mörkfärgning av ögonlockshuden och ökad irispigmentering. Ingen eller begränsad erfarenhet av behandling med tafluprost vid andra former av glaukom än öppenvinkelglaukom. För mer information se produktresumén. Interaktioner: Potential för hypotension/påtaglig bradykardi vid samtidig administrering av orala kalciumkanalblockerare, betaadrenerga blockerande medel, antiarytmika, digitalisglykosidier, parasymptomimetika och guanetidin. Potentiell systemisk betablockad har rapporterats vid kombinationsbehandling med CYP2D6-hämmare (t.ex. fluoxetin, paroxetin). Graviditet och amning: Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling med Taptiqom. Om patienten vid administrering upplever biverkningar såsom övergående dimsyn ska patienten inte framföra fordon eller använda maskiner tills patienten mår bra och har klar syn. Förpackningar: Endosbehållare om 30 respektive 90x0,3 ml. (F). För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC: 2017-09-26.

SantenPharma AB · Solna Torg 3 · 171 45 Solna · Tel 08-444 75 60 · info.se@santen.com · www.santen.se

Santen

PP-TAPTIO-SE-0003 / MAJ 2018